

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2019-06-18
Meddelad i Linköping

Mål nr
1960-19
1973-1977-19
1979-1980-19
1982-1993-19
1995-2002-19
2004-2014-19
2016-2017-19
2019-2022-19
2024-2038-19
2871-2872-19

SÖKANDE

Willis Towers Watson Sweden AB, 556426-5295

MOTPARTER

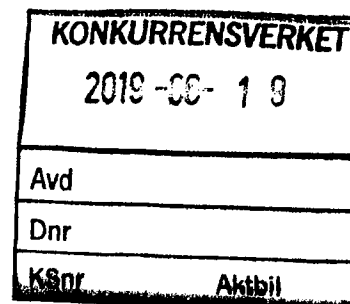
1–62, se bilaga 1

Ombud för 1–62: Jurist Sabina Fajkovic

Upphandlingscenter, Kommunalförbundet Fjärde storstadsregionen

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut den 3 april 2019 upphör därmed att gälla.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Upphandlande myndigheter (Beställarna), angivna under 1–62 (se bilaga 1), genomför upphandlingen ”Försäkringsförmedlare” dnr UH-2017-152 (Upphandlingen). Upphandlingen är indelad i två anbudsområden; ”Linköpings kommun m.fl.” respektive ”Norrköpings kommun m.fl.”. Förvaltningsrätten fattade den 3 april 2019 interimistiskt beslut om att Beställarna inte får ingå avtal avseende Upphandlingen till dess att rätten bestämmer något annat.

Dok.Id 377339

Postadress

Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress

Brigadgatan 3

Telefon

013-25 11 00

Telefax

E-post: forvaltningsratten@linkoping.dom.se
www.forvaltningsratten@linkoping.domstol.se

Expeditionstid

måndag–fredag
08:00–16:00

Willis Towers Watson Sweden AB (Bolaget) ansöker om överprövning av Upphandlingen och yrkar att Upphandlingen ska göras om med ett ändrat upphandlingsdokument.

Beställarna motsätter sig bifall till ansökan.

VAD PARTERNA SAMMANFATTNINGSVIS HAR ANFÖRT

Bolaget

Beställarna har genom anbudsfrågan begärt anbud rörande försäkringsmäklartjänster. Förfrågan ställs med fasta priser för leverans och utvärdering av vinnande anbud sker med kriterier i Utvärderingsmodell för respektive anbudsområde. Den fasta prisnivån är densamma som med befintlig leverantör för respektive anbudsområde.

Beställarna redogör i de obligatoriska kraven samt utvärderingsmodell för vilka kvalificeringskrav respektive yrkesgrupp hos anbudsgivaren skall ha. Förutom den utbildnings- och meritbaserade bakgrund som skall styrkas med CV, så är kvalificeringskravet (se exempelvis ”jurist” under punkt 1.0.06) att ha ett antal olika referensuppdrag från *kommuner med minst 75 000 invånare*, detta i kombination med erfarenheten hos kundgruppen kommuner redan prövad under punkt 1.0.5.

I dokument för obligatoriska krav, exempelvis punkten 11.15 (jurist), hänvisar man till samarbetsavtalets punkt 8.15 (jurist) där kvalificeringskravet genomgående är bland många andra, *kommuner med minst 75 000 invånare*.

Om denna genomgående skrivning och obligatoriska krav står kvar i underlagets samtliga delar begränsas marknaden till endast en möjlig anbudsgivare, den befintliga. Det finns ingen branschnorm eller anvisningar från t.ex. SKL som säger att en jurist eller förmedlare som har jobbat 10 år eller mer med kommuner och offentlig sektor i övrigt har mindre erfarenhet av lagstiftning och skadeståndsrätt inom försäkringsområdet för att denne jobbat med kommuner med exempelvis 20 000-50 000 invånare. Det finns totalt 28 kommuner per den 31 december 2018 med 75 000 invånare eller fler. Efter avdrag för kommuner i Göteborg- och Stockholmsområdet, som har egna försäkringsbolag (captives), så återstår cirka 20 kommuner.

Marknaden för försäkringsförmedlare inom offentlig sektor är smal och inte särdeles lön-sam och Bolagets tolkning är att Upphandlingen i dessa delar är så pass driven och kravställd så att Beställarna endast kommer få ett anbud från befintlig leverantör. Bolaget har utifrån tidigare förfrågningar med fast pris nyligen anledning tro att befintlig leverantör varit delaktig i utformningen av underlaget då det finns ett kompetensövertag inom upphandling av försäkringsförmedlare samt egenintressen. Möjligheten för andra aktörer är därmed stängd. Bolaget finner det märkligt och knappast i Beställarnas intresse, att Bolaget, ett av Sveriges ledande förmedlarföretag och rådgivare inom försäkringsområdet inte ges möjlighet att lämna anbud, då ställda obligatoriska krav inledningsvis helt stoppar detta.

Bolaget förstår att Beställarna vill ha ett kvalitetsmått på anbudsgivare och tycker det är bra till skillnad från upphandlingar som ensidigt bygger på lägsta pris. Med hänvisning till vad som angetts ovan blir det dock problematiskt då den satta nivån "75 000 invånare" utestänger samtliga verkamma förmedlare, utom den befintliga leverantören, från att ens kunna lämna anbud. Bolaget delar vidare uppfattningen att man skall ha rätt kompetens och erfarenhet att utföra uppdraget. Det ges emellertid inte ens möjlighet, om det viktiga är erfarenhet från stora uppdrag, att lämna referenser från t.ex. en region som är en primärkommun, ett större energibolag eller ett Captive där

större kommuner ingår eftersom Beställarna utgår strikt från kommun som referens.

Därtill finns det ingen koppling mellan antal invånare i en kommun och dess bedrivna verksamhet enligt Kommunallag, Räddningstjänstlag m.fl. Det vill säga en stor såväl som en liten kommun måste bedriva en verksamhet utifrån gällande lagar och ge samma service/utföra samma arbeten till alla kommuninvånare oavsett om det är 7 500 eller 75 000 invånare. En kommun med fler invånare har inte generellt mer komplicerad verksamhet och därmed påkallade försäkringslösningar än kommun med mindre invånarantal. Ibland kan det tvärtom vara så att vissa speciella frågor dyker upp endast i mindre kommuner, vilket medför ett större behov av en kompetent förmedlare som jobbat länge inom offentlig verksamhet. Mindre kommuner har också en begränsad egen kompetens i försäkringsfrågor, så fler frågor som normalt löses inom en stor kommuns organisation löses istället av försäkringsförmedlaren.

Bolaget anser inte att de grundläggande principerna har upprätthållits, eftersom de vilar på "ryggraden" inom all offentlig upphandling, det vill säga affärsmässighet. Denna upphandling bygger inte på affärsmässighet samt att principerna frångåtts, och då inte minst principerna om öppenhet och proportionalitet. Aktuella upphandlingsdokument är inte klart och tydligt formulerade, utan tvärtom. Kravet på 75 000 invånare inte är proportionerligt och rimligt eftersom sammantagen erfarenhet från försäkringsarbete för all offentlig verksamhet - det vill säga kommuner, VA-bolag, renhållningsbolag, fastighetsbolag, industribolag, regioner/landsting etc. - torde vara det mest relevanta för att kunna utföra det uppdrag som efterfrågas i Upphandlingen.

Bolaget finner det slutligen intressant att Beställarna först nu tar sig tid att noga och tydligt förklara hur underlaget är tänkt och uppbyggt samt hur

Bolaget (och övriga leverantörer som eventuellt försökt få klarhet) hade kunnat lämna anbud. Bolaget hade uppskattat att få klarhet tidigare i det mycket tillkrånglade (ej transparenta) underlaget, med otaliga hänvisningar fram och åter och krav noterade i olika bilagor som motsätter varandra. Därtill beträffande att det skulle räcka med Göteborgs stad och Umeå kommun eller andra uppdrag av liknande art i Bolagets internationella verksamhet för att uppfylla uppställt krav på minst 75 000 invånare har Bolaget svårt att förstå utifrån hur Bolaget läst och tolkat de obligatoriska kraven inklusive krav på antal referensbilagor från uppdrag.

Bolaget lider eller riskerar att lida avsevärd ekonomisk skada då det trots sin storlek, styrka och erfarenhet sedan decennier inom upphandlade området, inte ens ges en möjlighet att lämna anbud med nuvarande skrivning och därmed kunna tävla om ett avtal under full konkurrens. Avtalsvärdet är ungefär 700 000 kronor årligen för Norrköping respektive Linköping under avtalstiden upp till 6 år dvs. totalt i storleksordningen 8 400 000 kronor.

Beställarna

Beställarna tillbakavisar Bolagets påstående om att de i Upphandlingen angivna fasta priserna är desamma som priserna som respektive organisation betalar idag till befintlig leverantör. Under annonseringstiden i Upphandlingen inkom det en fråga angående befintlig leverantörs priser. Frågan har besvarats i "*Frågor och svar*". En jämförelse mellan detta svar och de i Upphandlingen fasta priserna visar på att priserna inte är desamma.

De fasta priserna har inte bestämts utifrån vad befintlig leverantör har för pris idag, utan har istället bestämts utifrån respektive aktuell organisations budgetram i kombination med omfattningen av de aktuella tjänsterna som ska levereras till respektive organisation enligt det nya upphandlade avtalet. Att fastställa de fasta priserna enligt denna metod är inget som strider mot

de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i LOU.

Bolaget anför vidare att kraven i Upphandlingen på att respektive åberopat referensuppdrag ska avse en kommun med minst 75 000 invånare är begränsande till endast en möjlig anbudsgivare och därmed oproportionerligt att ställa. Beställarna tillbakavisar denna inställning som Bolaget har och redogör nedan för sambandet mellan kravet på 75 000 invånare, upphandlingsföremålet och de i Upphandlingen angivna organisationernas behov, vilket i sin tur visar att proportionalitetsprincipen i Upphandlingen uppfylls.

Linköpings kommun har idag 158 520 invånare och Norrköpings kommun har idag 140 927 invånare. Kravet på att referensuppdragen ska avse en kommun på 75 000 invånare är således cirka hälften av den storlek på antal invånare som dessa två stora kommuner som omfattas av Upphandlingen har vardera. Det är så långt nedåt i antal kommuninvånare per referensuppdrag som Beställarna har kunnat sträcka sig för att inte riskera att äventyra uppfyllelsen av sitt behov i Upphandlingen. Syftet med proportionalitetsprincipen är inte att Beställarna ska vara tvungna att frångå hela eller delar av sitt behov med upphandlingsföremålet. Syftet med den principen är istället att inte ställa strängare krav än vad som är nödvändigt för att uppfylla behovet. Det faktum att samtliga potentiella leverantörer på marknaden inte kan lämna anbud i Upphandlingen medför inte per automatik att proportionalitetsprincipen inte är uppfylld.

Upphandlingsföremålet är komplext både på djupet och på bredden och det kräver en leverantör som klarar av att hantera denna typ av komplexitet med skicklighet och gott resultat. I annat fall uppfylls inte Beställarnas behov. Det är enligt Linköpings kommun endast i de större kommunerna, med fler

än 75 000 invånare, som denna typ av komplexitet återfinns och som en leverantör måste ha erfarenhet av för att klara av uppdragen i den nu aktuella upphandlingen.

Komplexiteten består bland annat av flera kommunala bolag med sina egna försäkringslösningar. Det är viktigt att säkerställa att leverantören har ett helhetsgrepp om både kommunen och resterande medverkande organisationer i det upphandlande uppdraget. Inom respektive anbudsområde i Upphandlingen finns en koncernstruktur med både andrahands- och tredjehandsupplåtelser både inom och utanför koncernen. Detta i sin tur ställer höga krav på kompetens vad gäller samtliga i Upphandlingen kravställda kompetenskategorierna. Större kommuner har större och mer komplexa byggprojekt än mindre kommuner. Exempel på detta är ”Ostlänken-projektet” där både Linköpings och Norrköpings kommuner ingår samt ett stort entreprenadprojekt för utbyggnad av inre hamnen i Norrköpings kommun med många olika delar och olika entreprenörer, vilket ställer stora krav på kompetens inom entreprenadjuridik, risker och försäkring. Mindre kommuner har inte lika många skadeärenden och skadeståndskrav, vilket större kommuner har, varför erfarenhet av större kommuner är viktigt för att erhålla kompetens inom detta område. Därtill föreligger det påtagliga skillnader mellan en liten och en stor kommun vad gäller den frivilliga delen av vad en kommun får arbeta med. Vidare har inte små kommuner alls samma utformning av exempelvis boenden för ensamkommande, LSS-boenden, sportanläggningar och övriga fastigheter. Inte heller är nämnd- och förvaltningsstrukturen av samma komplexitet i en liten kommun som i en stor sådan. En stor kommun styrs och bedrivs på ett annat sätt än en mindre kommun. Ärenden som i en liten kommun fattas på delegation är i en stor kommun snarare verkställighetsbeslut på grund av mängden sådana ärenden. Alla mindre kommuner har inte kommunalt VA, egna fastighetsbolag, andrahandsuthyrningar etc. Sammantaget är detta några av de skillnader som föreligger mellan större och mindre kommuner.

Beställarna tillbakavisar det av Bolaget beskrivna marknadsläget i Sverige och att det endast finns 20 aktuella kommuner i Sverige som uppfyller kravet på minst 75 000 invånare. Under år 2018 har det enligt SCB funnits 29 kommuner med minst 75 000 invånare i Sverige. Att vissa av dessa kommuner har egna försäkringsbolag (captives) och därmed faller bort, enligt Bolagets påstående, är inte korrekt och tillbakavisas härmed. Att ha egna captives innebär att kommunen har egna försäkringslösningar men det hindrar inte kommunen från att ha egna upphandlade avtal med försäkringsförmedlare, eftersom ett captive kan upphandla en del av sina försäkringar samt anlita andra tjänster såsom riskingenjörer och jurister. Det är således 29 kommuner i Sverige som är aktuella att inhämta referensuppdrag ifrån, vilket enligt Beställarnas mening är tillräckligt många för att det aktuella kravet på referensuppdrag inte ska anses vara oproportionerligt. Bolaget har endast påstått och inte kunnat visa att endast en leverantör på marknaden kan uppfylla uppställt krav på referensuppdrag. Även om det vore sant att endast en leverantör på marknaden klarar av att uppfylla det uppställda kravet är kravet ändå att anses som proportionerligt eftersom det motsvarar cirka hälften av invånarantalet som Linköpings- respektive Norrköpings kommun har. Det finns således ett tydligt samband mellan kravet på invånarantal och upphandlingsföremålet samt dess komplexitet.

Beställarna finner det även vara anmärkningsvärt att Bolaget säger sig inte klara av att uppfylla kravet på minst 75 000 invånare i sina referensuppdrag enligt den beskrivning av erfarenhet som Bolaget angett. Bolaget är ett stort och internationellt företag som borde ha haft kommuner med minst 75 000 invånare som kunder både i Sverige och i andra länder. Det fanns inget hinder för Bolaget att i Upphandlingen åberopa utländska kommuner i sina referensuppdrag. Bolaget har dock även kunnat uppfylla kravet med referensuppdrag från endast svenska kommuner, eftersom Bolaget själv skrivit i yttrande till rätten att Bolaget idag har Göteborgs stad som kund och nyligen

haft Umeå kommun som kund. Båda dessa kommuner har mer än 75 000 invånare och det hade varit tillräckligt med dessa två som referenter i Upphandlingen för att klara av samtliga krav på referensuppdrag. I det fall att någon av Bolagets tilltänkta offererade kompetenser, exempelvis ansvarig jurist eller biträdande jurist, trots ovan sagda inte har arbetat åt Göteborgs stad eller Umeå kommun, fanns det inget hinder för Bolaget att anlita dessa kompetenser via en underleverantör och på det sättet ändå kunna lämna anbud i Upphandlingen. Det är härmed visat att Bolagets påstående om att kravet på minst 75 000 invånare utestänger samtliga verkande förmedlare, utom Beställarnas befintliga, inte är sant.

Beställarna tillbakavisar Bolagets påstående om att befintlig leverantör varit delaktig i utformningen av underlaget i Upphandlingen. Underlaget är framtaget helt oberoende av någon leverantör och med syfte att underlätta för så många leverantörer som möjligt att kunna lämna anbud i Upphandlingen. Att så är fallet visas tydligt genom Upphandlingens upplägg.

I bilaga med obligatoriska krav i Upphandlingen ställs samtliga kvalificeringskrav, det vill säga sådana krav som måste vara uppfyllda för att anbudsgivarens anbud ska kunna gå vidare till nästa fas i Upphandlingen, nämligen utvärderingsfasen. Syftet med de angivna kvalificeringskraven är att så många anbudsgivare som möjligt ska bli kvalificerade samtidigt som de måste uppfylla en viss minsta möjliga kvalitetsnivå i form av utbildning och erfarenhet för att kunna genomföra de upphandlade tjänsterna på ett sätt som motsvarar de i Upphandlingen angivna organisationernas komplexa behov. I bilaga Utvärderingsmodell ställs så kallade "bör-krav" i form av en förutsättning på de uppställda kvalificeringskraven. Syftet med detta upplägg av Upphandlingen är att anbudsgivarna ska få tävla om kvalitetskriterier, i form av mer erfarenhet och fler referensuppdrag, så långt som möjligt utan att i första fasen (kvalificeringsfasen) bli uteslutna. Hela detta upplägg av

Upphandlingen visar på att Beställarna varit måna om att ta tillvara på konkurrensen på marknaden på bästa sätt utan att samtidigt frångå ramen för sitt behov.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att Beställarna inte brutit mot de grundläggande principerna enligt 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i LOU. Det kan även konstateras att Beställarna har visat att det finns ett samband mellan antal invånare i en kommun och den komplexiteten i de ärenden som en leverantör av försäkringsförmedlartjänster åtar sig att göra åt kommunen. Av den anledningen och på grund av att Beställarna var tvungna att utgå från sitt behov vid kravställandet i Upphandlingen var kravet på referensuppdrag avseende minst 75 000 invånare ett proportionerligt ställt krav. Detta inte minst med avseende på att Linköpings- och Norrköpings kommuns invånarantal är det dubbla än i kravet. Bolaget har inte kunnat visa att det lidit eller riskerar att lida skada enligt 20 kap. 6 § LOU.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (4 kap. 1 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (20 kap. 6 § LOU).

Förvaltningsrättens bedömning

Bolaget har i målet anfört att upphandlingsdokumentet i sin nuvarande form är starkt konkurrensbegränsande då Beställarna ställt krav i Upphandlingen som är oproportionerliga i förhållande till det behov som Upphandlingen syftar till att uppfylla. I upphandlingsdokumentet har uppställts krav på att referensuppdrag avseende respektive offererad konsult ska avse en kommun på 75 000 invånare.

En upphandlande myndighet är fri att bestämma hur upphandlingsdokumentet i en upphandling ska utformas samt kriterierna för tilldelning av kontrakt så länge de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU iakttas. Principen om proportionalitet innebär att den upphandlande myndigheten inte får ställa större krav än vad som behövs och är ändamålsenligt för den aktuella upphandlingen. Kraven ska alltså ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det behov som ska täckas.

Därtill följer av svensk rättspraxis att upphandlande myndighet vid utvärderingen har rätt att själv avgöra vilka aspekter i ett anbud som har särskilt värde för den upphandlande myndigheten (se t.ex. RÅ 2010 ref 78).

De två kommuner som omfattas av Upphandlingen, Linköping och Norrköping, har idag 158 520 respektive 140 927 invånare. De uppställda kvalificeringskraven innebär således att Beställarna fordrat att anbudsgivarna ska ha hanterat uppdrag för kommuner med åtminstone hälften så många invånare som Linköping och Norrköping har. Enligt förvaltningsrättens bedömning är det ofrånkomligt att typen av frågor ändras och komplexiteten ökar i olika avseenden i takt med kommunens storlek. Så är fallet när det gäller att hantera konsulttjänster avseende t.ex. bygg- och entreprenadprojekt, förvaltning och bolag i komplicerade koncernstrukturer. Rätten finner att Beställarna på

ett trovärdigt sätt har redogjort för de skillnader som faktiskt föreligger avseende det upphandlade uppdraget när det gäller större och mindre kommuner och att det mot bakgrund av dessa skillnader måste anses ändamålsenligt och skäligt att ställa krav på att anbudsgivarna ska ha hanterat uppdrag för kommuner av en viss storlek. Kraven har således en tydlig och adekvat koppling till upphandlingsföremålet. Att kraven innebär en konkurrensbegränsning förändrar inte denna bedömning då den negativa inverkan som föreligger i konkurrenshänseende inte kan anses oproportionerlig för att uppnå det eftersträvade syftet. De uppställda kraven på att referensuppdrag avseende respektive offererad konsult ska avse en kommun på 75 000 invånare bedöms således vara förenliga med proportionalitetsprincipen. Det ska framhållas att det förhållandet att endast en eller ett fåtal leverantörer har möjlighet att lämna anbud i en upphandling inte behöver innebära att kravställningen är otillåten (jfr EU-domstolens avgörande i mål *C-513/99 Concordia* p. 85).

Vad gäller Bolagets påstående om att de i Upphandlingen angivna fasta priserna är desamma som priserna som respektive organisation betalar idag till befintlig leverantör så framgår det vid jämförelse mellan svaret på fråga nr 160063 i "*Frågor och svar*" och de i Upphandlingen fasta priserna att dessa skiljer sig åt.

Slutligen ger utredningen i målet inte stöd för att befintlig leverantör skulle ha varit delaktig i utformningen av underlaget i Upphandlingen.

Sammantaget finner förvaltningsrätten att vad Bolaget anfört i målet inte utgör skäl för ingripande mot Upphandlingen. Ansökan om överprövning ska i enlighet härmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-05).

Kristina H Samuelsson

Rådman

Föredragande jurist: Andrea Ritzer

Bilaga 1

MOTPARTER

1. Linköpings kommun, 212000-0449 (*mål nr 1960-19*)
2. Linköpings Stadshus AB, 556706-9793 (*mål nr 1973-19*)
3. AB Stångåstaden, 556041-6850 (*mål nr 1974-19*)
4. Studentbostäder i Linköping AB, 556596-6792 (*mål nr 1975-19*)
5. Kulturfastigheter i Linköping AB, 556336-6086 (*mål nr 1976-19*)
6. Stångåstaden Ebbepark Holding AB, 556426-5295 (*mål nr 1977-19*)
7. Ebbepark Brf 1 AB, 559118-1325 (*mål nr 1979-19*)
8. Ebbepark Brf 2 AB, 559118-1283 (*mål nr 1980-19*)
9. Ebbepark Brf 3 AB, 559118-1309 (*mål nr 1982-19*)
10. Ebbepark Dynamiken hyresbostäder AB, 559139-0132 (*mål nr 1983-19*)
11. Ebbepark hyresbostäder AB, 559118-1242 (*mål nr 1984-19*)
12. TGS Fastigheter nr 3 AB, 556681-1435 (*mål nr 1985-19*)
13. Byggutveckling Svenska AB, 556627-2117 (*mål nr 1986-19*)
14. TGS Fastigheter AB, 556643-9773 (*mål nr 1987-19*)
15. Boutveckling Bärstadsskogen AB, 556743-6695 (*mål nr 1988-19*)
16. Linköping Industrin 2 Holding AB, 556929-9828 (*mål nr 1989-19*)
17. Linköpings Industrin 2 AB, 556930-0055 (*mål nr 1990-19*)
18. Lejonfastigheter AB, 556477-7851 (*mål nr 1991-19*)
19. Castoris AB, 556739-9901 (*mål nr 1992-19*)
20. Sankt Kors Fastighetsaktiebolag, 556026-4342 (*mål nr 1993-19*)
21. Dukaten Parkeringsservice AB, 559024-8331 (*mål nr 1995-19*)

22. Kebabfastigheten AB, 559049-1055 (*mål nr 1996-19*)
23. Linköping Mappen 4 Holding AB, 559100-3909 (*mål nr 1997-19*)
24. Vreta Kluster AB, 559056-8852 (*mål nr 1998-19*)
25. Science Park Mjärdevi AB, 556478-9864 (*mål nr 1999-19*)
26. Visit Linköping & Co AB, 556696-9464 (*mål nr 2000-19*)
27. Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB, 556706-9801 (*mål nr 2001-19*)
28. Linköping City Airport AB, 556819-3634 (*mål nr 2002-19*)
29. Samordningsförbundet Centrala Östergötland, 222000-2485 (*mål nr 2004-19*)
30. Upphandlingscenter, Kommunalförbundet Fjärde storstadsregionen, 222000-2527 (*mål nr 2005-19*)
31. Norrköpings kommun, 212000-0456 (*mål nr 2006-19*)
32. Norrköping Rådhus AB, 556061-0817 (*mål nr 2007-19*)
33. Hyresbostäder i Norrköping AB, 556064-5847 (*mål nr 2008-19*)
34. Studentbo i Norrköping Aktiebolag, 556543-3744 (*mål nr 2009-19*)
35. Hyresbostädershus 1 i Norrköping AB, 556658-5344 (*mål nr 2010-19*)
36. Bo Teknik i Norrköping AB, 556712-9639 (*mål nr 2011-19*)
37. Strömvillan AB, 556638-8939 (*mål nr 2012-19*)
38. Enspännaren i Norrköping AB, 556916-0368 (*mål nr 2013-19*)
39. Gamlebro AB, 556791-3990 (*mål nr 2014-19*)
40. Norra Lyckorna 2015 AB, 559017-4446 (*mål nr 2016-19*)
41. AKM 18 AB, 559112-7021 (*mål nr 2017-19*)
42. Indgat 1 AB, 559129-1371 (*mål nr 2019-19*)

43. Bilbo i Norrköping AB, 559135-7040 (*mål nr 2020-19*)
44. Sexspännaren i Norrköping AB, 559135-7099 (*mål nr 2021-19*)
45. Norra Staden Fastighetsutveckling i Norrköping AB, 556722-7268 (*mål nr 2022-19*)
46. Näringslivsfastigheter i Norrköping AB, 556085-9026 (*mål nr 2024-19*)
47. Fastighets AB Herstadberg, 556288-2679 (*mål nr 2025-19*)
48. Norrköping Norrevo Fastigheter AB, 559028-5747 (*mål nr 2026-19*)
49. Nodra AB, 556526-9445 (*mål nr 2027-19*)
50. Norrköping Fastighetsrenhållning AB, 559178-8483 (*mål nr 2028-19*)
51. Norrköpings hamn AB, 556007-2679 (*mål nr 2029-19*)
52. Norrköping Container Freight Station AB, 556792-5481 (*mål nr 2030-19*)
53. Norrköping Airport AB, 556721-6006 (*mål nr 2031-19*)
54. Norrköping Spårvägar AB, 556368-9651 (*mål nr 2032-19*)
55. Norrköping Parkering AB, 556944-2519 (*mål nr 2033-19*)
56. Upplev Norrköping AB, 556443-0394 (*mål nr 2034-19*)
57. Louis De Geer Konsert & Kongress i Norrköping AB, 556486-3198 (*mål nr 2035-19*)
58. Norrköping Visualisering AB, 556779-5298 (*mål nr 2036-19*)
59. Norrköping Science Park AB, 556415-1404 (*mål nr 2037-19*)
60. Trozellis Fond/ Lars Magnus, 825000-2378 (*mål nr 2038-19*)
61. Scenkonstbolaget i Östergötland AB 559015-4547(*mål nr 2871-19*)
62. Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland 222000-2758 (*mål nr 2872-19*)

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.